

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Qvæstio VII. An vltra denunciationem plurium, denunciati diffamatio
requiratur in criminibus exceptis, vt poßit procedi ad inquisitionem
specialem, & ad torturam?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

stinguunt inter infames & non infames denunciatos, ergo nec nos debemus distinguere. Confirmatur, quia si distingueretur, semper fere elidentur denunciations: quia ut plurimum denunciatur personæ non diffamatae, & in hoc crimine vix aliunde quam ex denunciationibus oritur initium diffamationis. Tum etiam quia hæc est indoles istius delicti, quod rarissime possint ab alijs denunciari quam ab infamibus: quod quando accidit, infames admittendos, docent *Soz. in reg. 415. Menoch. de arbit. q. 27. num. 7. Grammat. & alij, communem dicit Clarus §. fin. q. 24. n. 13. & q. 25. in pr.* Denique non obstant huic sententiæ, Carolina art. 1. nec Mascardus aut alij quia loquuntur de denunciatione ab vno complici facta.

Igitur aliquando plurium sociorum testimonium non eliditur per bonam famam solam quantumvis certam: ut dictum aliquando vero eliditur: & mea quidem sententia à iudicis arbitrio dependet iudicare, quando elidatur, quando non: quia à iudicis arbitrio pendet decidere in animo suo, quod nam certius in indiuiduo sit in iudicium bonæ famæ, an denunciationis plurium. Quando certius illi videtur indicium bonæ famæ, tunc tenetur abstinere à tortura, iuxta *Bart. in l. 1. §. 1. D. de q. Angel. de malef. in vers. quod fama publ. nu. 34. Marfil. in §. diligenter n. 190. Alex. cons. 180. nu. 9. lib. 2. Grammat. voto. 3. n. 23. ubi etiam ad id adducit. Ioan. And. & Bald. sic etiam Farinac. q. 38. num. 110.* Sin vero urgentiores & firmiores iudicet cõplicum denunciations, procedat ad torturam, saltem leniorem. Dependet ergo res, à pondere indiciorum, ut præualeant grauiora, ut olim docui d. lib. 5. section. 3. vers. conditiones autem, cum Prospero Farinac. d. operis qu. 47. & est ad mentem Carolina.

Concl.

QVÆSTIO VI.

An saltem ad hoc duorum vel plurium infamium denunciations sint necessariæ?

S Inon ad sint alia adminicula, ut minimum requiruntur denunciations duorum virorum vel pluriũ mulierum. Nam vnus non sufficere, maxime contra personam bonæ famæ dictum satis. plurimi enim facienda vitæ præcedentis merita l. 3. §. sed si ex improviso. & l. non omnes §. à barbaris D. de re milit.

Dixi (ut minimum) quia saltem requiruntur duo vel tres (ut dixi) nec pauciores vnquam iussederint: non tamen semper isti duo vel tres suffecerint: si tanta sit vis bonæ famæ propter magnam personarum inæqualitatem (v.g. si Princeps denuncietur à suis subditis) ut duobus vel tribus ipsa adhuc bona fama præponderet: tunc enim tot denunciations requirerentur, quod possent præponderare. Sic *Pater Valentia. tom. 3. in D. Thom. disp. 6. q. 3. puncto. q. 3. vers. secunda regula, & Petr. Binsfeld. d. concl. 6.* Aliquando ergo sufficient duo, aliquando plures requiruntur, pro circumstantia personarum.

QVÆSTIO VII.

An ultra denunciationem plurium, denunciati diffamatio requiratur in criminibus exceptis, ut possit procedi ad inquisitionem specialem, & ad torturam?

N On quæritur an ad inquirendum vel torquendum sola fama suffi-

ciat

ciat, quod si quæreretur, optimè quidam confulti respondissent in exceptis criminibus solam famam sufficere ad citandum personaliter, & ad detrudendum in carcerem, & proinde multo magis ad specialem inquisitionem. (*in leg. nullus, C. de exhib. reu. Crauert. conf. 41 num. 6. cum alijs adductis à Mascard. conclus. 754. num. 19. ad torturam tamen quæ requirit indicia facta propinqua, graua, verisimilia, & clara lib. 1. in princip. D. de quest. l. milites. C. eodem. Bald. & alijs relati à Farinaco quest. 37. num. 3. non sufficeret sola fama, vt ex communis sententia & praxi docent idem Farinacius quest. 47. num. 4. præterquam in occultis criminibus, vbi ad torturam sufficit, receptum id docet Clarus d. §. fin. quest. 21. vers. Fama sola Rimin. lun. conf. 362. nu. 3. aut si aliud indicium famæ adminicularetur, verbi gratia nominatio complicitis confessi proprium crimen, ex Gandino & alijs Farin. d. q. 47. num. 17.*

Sed quæritur de necessitate istius diffamationis, primo quoad inquisitionem specialem, deinde quoad ad torturam. Regula est iure certa.

Inquisitionem specialem non præcedente fama nullam & inualidam haberi. *text. in c. inquisitionis c. qualiter, & quando d. 2. de accusat. c. licet Heli de Simon. & est communis sententia, vt docent Aegid. Bosius titul. inquisit. numer. 8. Iulius Clarus §. final. quest. 6. in princip. & Farinac. lib. 1. quest. 9. in princip.*

Sed communis quoque sententia est: hoc fallere in crimine hæresis & læsæ Maiestatis. *ex c. excommunicamus, §. adiciamus. de sent. excommun. & in cæteris atrocibus & exceptis; vt tenent Præpos. Alexandrin. in c. 1. numero 64. 2. quest. 8. Gregas supra q. 9. num. 2. Cephal. conf. 304.*

A. *num. 88. Decian. lib. 7. criminc. 43. num. 8. Menoch. consil. 100. numero. 64. Farinac. d. quest. 9. num. 14. & 15. Nauarr. rubr. de iudic. num. 77. Valentia d. vers. Secunda. regula quod licet de iure verum non foret: tamen, quod de consuetudine & vsu iudiciorum solemnitas diffamationis ab Aula recesserit multi attestantur. Clarus supra Bonacoss. lib. 1. commun. opin. verbo, Inquisitionem præcedere debet. Farina. de loco num. 21.*

B. sufficit ergo quoad inquirendum in nostro crimine excepto nominatio reorum, vt optimè post Baldum alij. *Bald. in l. 1. C. de sum. Trin. num. 6. Marfil. conf. 12. n. 38. conf. 15. num. 5. & 6. consil. 28. num. 16. Gramm. consil. 21. num. 7. Clarus §. fin. q. 21. num. 5. Hæc adeo certa puto, vt mirer quosdam consultos de inquisitione in hoc crimine contrarium, contra communem praxim, rescribere ausos fuisse,*

Quod attinet ad torturam, res est controuersa non nihil. tamen quod olim tenui, non requiri diffamationem *d. fest. 3. num. 1. idem nunc adhuc cum affirmantibus Friburgensibus & Ingolstadiensibus assero, cum Lanfranco in pract. crimin. c. 8. Decian. d. consil. 18. nu. 42. Menoch. d. consil. 100 n. 64. Binsfeld. membr. 2. concl. 6. dub. 2. illat. 6. Valentia d. d. sp. 6. q. 13. punct. 4. §. 3. vers. secunda regula. Nam si sine alijs adminiculis duorum nominationes valent contra personam bonæ famæ: certe non requiritur præcedens denunciationem diffamatio.*

E. Deinde cum hoc crimen sit occultissimum & Lamiarum maxima vafrities, vix vnquam diffamatio præcedit denunciationem. Fama quoque est indicium remotum à facto, & persæpe vix populi vana & fallax, etiam cum à personis honestis & fide dignis orta, vt

Concl. 2

bene Farinac. *dist. quest. 37. num. 26. & 46.*

Doctores etiam cum agunt de proprijs & peculiaribus indicijs in crimine maleficij, aliquando vnum, aliquando plura ad torturam requisita recentent: non tamen addunt famam debere concurrere cum illis, vel illa præcedere: sed potius contrarium insinuant, aliquando namque docent famam seu diffamationem solam absque alijs adminiculis sufficere: aliquando alia indicia sola: vt videre licet apud Menochium *lib. 1. præsumpt. 89.* Binsfeld. & à me citatos *vbi supra.* Et ipse Carolus V. ponens indicia, quæ singula sufficient ad torturam, nullam diffamationis adijcit mentionem. *patet ex Ordinatione 29. & seq. vsque ad 32.* Nec obstat. *constitutio. 44. vbi additur expresse, & illa persona sit super hoc alias infamata.* Non inquam obstat. Nam conditio illa non ad omnia præcedentia indicia, sed ad proximum tantum spectat: iuxta limitationem illam eruditam Menochij, quod quando determinabilia sunt inæqualia seu diuersæ rationis, tunc quæ illis subiungitur ratio vel restrictio non ad omnia, sed ad id quod proximè præcedit referenda est, vt illud limitet ac determinet. *lib. 4. præsumptio. 89. num. 143.*

Nec obstat etiam c. inquisitioni de accusat. & inquisit. nam illud cap. vel procedit tantum de duobus vel pluribus extra iudicium denunciatis maleficij. *Mart. Azpilquet a rubric. de iudic. nu. 78.* vel si extendas ad denunciations in iudicio, intelligendum, cum alia indicia sufficientia desunt: tunc enim diffamatio saltem est necessaria: secus si adsint alia indicia proxima & vrgentia.

(:.)

QVÆSTIO VIII.

An satis denunciari aliquem aut aliquam à pluribus, quod ipsam viderint in conuentu & congregatione sagarum, in ordine ad torturam absq. eo, quod damna fecerit?

QVI tenent negatiuam nituntur varijs fundamentis. nam eorum quidam totum hoc chorearum & conuentuum negotium exhibent, vt delirium: & re vera nihil tale accidere contendunt, quos puto me satis copiose refutasse *l. 2. Disqu. Mag. q. 16. & plenius lib. 5. section. 16. post lit. TT. in solutione quinti arg. in editione tertia Moguntia apud Albinum in folio. & ostendisse vt plurimum non esse illusiones, & modos suggessisse Iudici, quib. discernat illusas à non illulis. Postea vidi quorundam DD. quoddam M.S. consilium, in quo conatur eleuare hoc genus indicij, sed argumentis, vt videbitis vix dignis refutatione: respondebo tamen hic, vt ipsimet videant, si hæc videbunt, fundamenti sui infirmitatem.*

Primò, quia testis minus apte extra sensum vel ex sensu rei depositæ deponens, probat. *l. qui testatur. §. 1. D. de his qua in test. delent. l. testium. C. eod. Blancus de indic. num. 49. & alij.* sed istæ, quæ denunciant se vidiisse istas mulieres in choreis & comestationibus, non deponunt per sensum aptum, quia tunc illum non habebant. igitur nihil probant. *Resp. transeat maior, et si indiget interpretatione. Negatur minor.* Quam illi sic probant, vt earum verbis: Pro constanti namque habemus, quod hæc striges & lamæ in actu & raptu illo existentes, sensus suos cum operationibus naturalibus & veris non habeant. Quod pro constanti habetis boni viri, hoc communiter Iuri. & Theologi,

profal-